

Forfatter: Grundtvig, Svend Hersleb

Titel: BREV TIL: Grundtvig, Elisabeth Kristine Margrete FRA: Grundtvig, Svend Hersleb (1849-05-14)

Citation: Grundtvig, Svend Hersleb: "BREV TIL: Grundtvig, Elisabeth Kristine Margrete FRA: Grundtvig, Svend Hersleb (1849-05-14)", i *N. F. S. Grundtvig og hans nærmeste Slægt under Treaarskrigen - En brevveksling*, G. E. C. Gads Forlag, s. 257. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991765-000-shoot-L0019917650000171.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvig og hans nærmeste Slægt under Treaarskrigen - En brevveksling

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fra Svend Grundtvig til moderen.
Skovby (»Schauby«) paa Als. 14de Maj 49.

Kjære Moder!

Usædvanlig længe har Du nu været uden Brev, men dog derfor ikke uden Nys fra mig. Jeg har gjort mig til Regel at skrive Dig eets. 258 Brev til hver Uge, men den forrige Uge gik reent over; men de 4 Dage af Ugen gik ogsaa i Brohovedet og desuden havde jeg 2 Breve at skrive: til Peter og Høxbro. Det sidste skrev jeg i Torsdags, da jeg om Eftermiddagen skulde have min Brohovedtour; naar man har vaaget det meste af saadanne 24 Timer saa duer man ikke stort til at skrive Breve; i Lørdags var det sidste Dag i Sønderborg og den var da optaget: om Formiddagen var jeg en lille Skovtour med Karstensens og om Aftenen var jeg buden til Gjest hos den dobbelte Verdensomsejler, Skovgaards Ven og Læge, »den graa Mathiessen«, der har sat sig ned i Sønderborg som practiserende Læge. Søndag Morgen toge vi da Fod i Haand for at indtage vort Cantonnement for de følgende 8 Dage (: 1ste og 2det Comp. paa Kajnæs — eller som Tyskerne skrive det »Kekenis« — 3die Comp. i Lysabbel og 4de i Skovby). Vi havde kun ringe Lyst til at jages saaledes i Udlændighed, skjøndt disse 8 Dage jo skulde være vore Hviledage; men jeg i det mindste har snart forsonet mig dermed; thi dejligt er her at være ved Skov og ved Strand og intet andet Sted i Danmark har jeg fundet saa net en Bondeby som denne, og navnlig er jeg tilligemed Capitainen (Cathala) kommen til at ligge hos Sysmanden, hvor alt er saa nydeligt, saa reent og saa ordentligt, som man i Sjælland aldrig vilde kunde forestille sig det i en almindelig Bondegaard; og Gaardene her ere kun af ganske almindelig Størrelse, baade hvad Jord og hvad Bygning angaaer. Ganske overeensstemmende med denne Orden og Reenlighed, der her er saa iøjnefaldende baade i Have og Mark, i Indhuus og Udhuus ere ogsaa Beboerne: opvakte, venlige og særdeles smukke. Det er et Par gl. Folk vi boe hos, med Børn fra 18 til 6 Aar i Huset og en gift Datter udenfor, der igaar var her i Besøg med sin lille Datter. Synet af denne smukke Bondefamilie — og efter hvad jeg har seet af Byens øvrige Bønderfolk er den ikke nogen Undtagelse men kun et Exempel — har ret vakt Tanken hos mig om hvor skjønt og lykkeligt et Liv Bondestanden dog kunde føre i Danmark og hvor vel dens simple Klæder og simple Sæder kunde forenes med en fremskridende aandelig Dannelse og Udvikling i enhver menneskelig Retning; men jo mere man indseer dette, des sørgeligere er det ogsaa at tænke paa, hvorledes Bønderne sædvanlig ved en større Velstand henfalder til en forfængelig Efterbelse af de forfinede Stænders ydre Liv og samtidig dermed bliver mere og mere Materialister og Dødbidere.

s. 259 Skovby d. 15de Maj. Form.

Der gik igaar intet Bud til Sønderborg, saa jeg opsatte at fuldføre Brevet til i Aftes; men igaar havde jeg ingen Eftermiddag eller Aften til min Raadighed, thi for det første tilbød der sig en Lejlighed til en Ridetur, noget som jeg nødig lader gaae fra mig, det var et 5 Timers Ridt med Oberstlieutenanten og Adjudanten hele Kajnæs rundt, og for det andet saa fandt jeg ved min Tilbagekomst et lystigt Lag i mit (og Capitainens) Kvarteer, hvor da Johan ogsaa var tilstede, saa der blev ikke noget af Brevskrivning iaftes. Og imorges Kl. 7 gik vort Postbud til Sønderborg, og at jeg ikke havde Lejlighed til at skrive i Morgenstunden inden den Tid, det kjender Du mig nok til at kunne forstaae. Disse Linier kunne altsaa først imorgen komme til at afgaae med Posten og først komme Dig tilhænde d. 18de. Jeg modtog igaar et Par Nyhedsblade fra Dig af 11te, som Du siger kun ere lidet glædelige, men de ere dog saa glædelige som man kunde vente. Rye har gjort den fremtrængende Fjende hvert Skridt stridigt og ikke haft noget betydeligt Tab; det er alt hvad man under de givne Omstændigheder turde vente. En af vore frivillige Underoff. som igaar var i Sønderborg fortæller om et Udfald, der skal være gjort fra Fredericia, og hvorved en Deel Slesvigholstenere skulle være »jagne ud i Vandet«. Hvad der er herom, vide vi endnu ikke. — I hvad jeg skrev igaar kom jeg til at omtale Bondestanden og den forkeerte Retning dens Oplysning sædvanlig tager. Dette gjælder dobbelt her, hvor der gjærne endda er Fortyskelse med i den højere Oplysning som Bønder kunne erholde eller forskaaffe deres Børn; saaledes har min Vært en Søn, 14 Aar gl. og som han da vilde skulde lære lidt mere end hvad Bondeskolen kunde give og som han derfor har sat i Skole i Sønderborg, hvor han da har lært at skrive Tysk. Det hedder vel, at han ogsaa lærer at skrive Dansk; men hvorledes det er bevendt, saa jeg af et yderst ziirligt Lykønskingsbrev som han forleden Dag tilskrev sin Fader paa dennes Fødselsdag: det var baade paa Tysk og Dansk; men det Danske var en Oversættelse af det Tyske og lignede ganske en dansk Stiil, skreven af en Tysker; lutter udviklede tyske og fuldkommen udanske Vendinger. Ubegribeligt er det dog, at vor Regering ikke i det forløbne Aar har sørget for en ordenlig Dansk Dannelsesanstalt her paa Øen og overhovedet ikke har gjort det ringeste for at bringe Skolevæsenet her i en bedre Orden. Bliver det ved som det nu er, saa vil Als om 30 Aar være i det mindste halvt fortysket paa samme Maade som Angeln. — Vil Du takke Fader, fordi han kom min Skrøbelighed til Hjælp. s. 260 Skulde jeg — hvad jeg da ikke antager — komme til at trænge til et nyt Tilskud, saa skal jeg lade Dig det vide, at Reserven maa rykke frem. — Hils nu kjærlig Fader, Søster, Svoger og alle de andre kjære Venner, der venlig mindes

Din hengivne Søn:

Svend.

Tirsdag Aften Kl. 12.

Godnat, kjære Moder! Her er intet Nyt at mælde.